

Dnro KOMU/818/11.02.06.00/2022

§ 27 Eläinlääkärien valvontasuunnitelman päivitys 2022

Valvontalautakunta

§ 27

25.5.2022

Valvontaeläinlääkäri Emma Woivalin

Puh. 044 727 1371, emma.woivalin@mustasaari.fi

Kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä laissa tarkoitetusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan (eläinlääkintähuoltolaki 765/2009 10. §). Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoitusta suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut. Suunnitelma perustuu valtakunnalliseen ohjelmaan eläinlääkäripalveluista 2015–2022 (EHO).

Suunnitelman tavoitteena on lisätä valvonnan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta ja laatua sekä toimia työkaluna päätöksenteossa ja kunnan eläinlääkäripalvelujen suunnittelussa. Lisäksi tavoitteena on varmistaa tehtävien asianmukainen hoitaminen sekä toiminnan suunnitelmallisuus. Suunnitelma on osa ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa.

Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö Tommy Stenlundin ehdotus:

Länsirannikon valvontalautakunta hyväksyy ehdotuksen eläinlääkintähuollon suunnitelmaksi.

Pykälä tarkastetaan heti.

Länsirannikon valvontalautakunnan päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

Suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä kuntien järjestämistä eläinlääkäripalveluista Länsirannikon ympäristöyksikön alueella 2015–2022

Päivitys 2022

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma sekä kunnan eläinlääkäripalvelut Länsirannikon ympäristöyksikön alueella 2020–2024

Hyväksytty Länsirannikon valvontalautakunnassa 25.5.2022 § 27

Sisällys

1	Johdanto.....	4
1.1	Suunnitelman tarkoitus ja oikeusperusteet.....	4
2	Toimintaympäristö.....	4
2.1	Toimintaympäristö ja sen muutokset.....	4
2.2	Valvonnan painopisteet.....	5
3	Voimavarat.....	5
3.1	Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako.....	6
3.2	Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen.....	6
3.3	Yksityinen palvelutarjonta.....	7
4	Tietojärjestelmät.....	7
5	Yhteistyö ja viestintä.....	8
6	Maksut.....	9
6.1	Kunnan perimät maksut omistajilta ja toimijoilta.....	9
6.2	Valvonnasta koituvat maksut.....	9
7	Valvonnan toimeenpano.....	9
8	Eläinterveyden valvonta.....	10
8.1	Eläntauteihin varautuminen.....	10
8.1.1	Eläntautitapaus tai -epäily.....	10
8.1.2	Zoonoosien valvonta.....	10
8.1.3	Terveystarkastusohjelma.....	11
8.1.4	Vesiviljelyeläinten terveyden valvonta.....	11
8.1.5	Muiden sairauksien seuranta.....	12
8.2	Eläinten keinollinen lisääntyminen.....	12
8.3	Eläimistä saatavat sivutuotteet.....	12
8.3.1	Sivutuotealan laitosten hyväksyntä.....	12
8.3.2	Laitosten valvonta.....	13
8.3.3	Sivutuotteiden hautaaminen.....	13
8.3.4	Sivutuotevalvonnan painopisteet vuonna 2022.....	14
8.3.5	Käsittlemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat eli haaskatoimijat.....	14
8.3.6	Turkiseläinten lajinsisäinen käyttö.....	14
8.4	Tuonti ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus.....	14
8.4.1	Sisämarkkinatuonti.....	15
8.4.2	Sisämarkkinavienti.....	15
8.4.3	Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin.....	15
8.5	Eläinten hyvinvoinnin valvonta.....	15
8.5.1	Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.....	16

8.5.2	EU-eläinsuojelutarkastukset tiloilla.....	16
8.5.3	Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan kohdistuva tarkastus ilman epäilyä.....	17
8.5.4	Pienteurastamot.....	17
8.5.5	Eläinkuljetukset.....	17
8.6	Tukivalvonta.....	17
8.7	Eläinten merkitseminen ja rekisteröinnin valvonta.....	17
9	Eläinlääkäripalvelujen toimeenpano.....	17
9.1	Peruseläinlääkäripalvelut.....	18
9.1.1	Ajanvaraus ja puhelinneuvonta.....	18
9.1.2	Sairaanhoito.....	19
9.1.3	Terveystenhoito.....	19
9.1.4	Eläinten lopetus.....	19
9.1.5	Todistukset.....	19
9.2	Tuotantoeläinten terveydenhuolto.....	19
9.2.1	Terveystenhoitopalvelujen kysyntä.....	20
9.2.2	Terveystenhoitotyön resurssitarve.....	20
9.3	Kiireellinen eläinlääkäriapu.....	20
9.3.1	Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-ajan ulkopuolella.....	21
9.3.2	Keskittetty yhteydenottopalvelu.....	21
9.4	Saatavuus- ja laatuavoitteet.....	21
9.5	Toimitilat.....	21
9.6	Ostopalvelut.....	22
9.7	Perustason ylittävät palvelut ja erikoiseläinlääkäripalvelu.....	22
9.7.1	Lähetteen käyttö.....	22
9.7.2	Laboratoriopalvelut.....	22
10	Suunnitelmien arviointi ja niiden täytäntöönpano.....	22
11	Laatujärjestelmä.....	23
11.1	Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely.....	23
11.2	Toiminnan kehittäminen.....	23
12	Seuranta ja raportointi.....	23
12.1	Eläinlääkintäpalvelujen käytön tilastointi.....	24
	Liitteet:.....	25

1 Johdanto

1.1 Suunnitelman tarkoitus ja oikeusperusteet

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 10. §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä tässä laissa tarkoitettusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoituksista suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut. Suunnitelman perustana ovat Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma (EHO) 2015–2022, Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma 2020–2024 ja Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma (VASU) 2021–2024.

Suunnitelman tavoitteena on lisätä valvonnan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta ja laatua sekä toimia kunnan eläinlääkintäpalveluja koskevan päätöksenteon ja suunnittelun työvälineenä. Tarkoituksena on myös varmistaa tehtävien asianmukainen hoitaminen ja toiminnan suunnitelmallisuus. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksista sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Suunnitelma on osa ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa.

2 Toimintaympäristö

Länsirannikon ympäristöyksikkö vastaa ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon järjestämisestä toiminta-alueellaan Vöyrillä, Mustasaarella, Maalahdessa, Korsnäsissä, Närpiössä, Kaskisissa ja Kristiinankaupungissa. Alueella on runsaat 51 000 asukasta. Vastaanotoilla palveluja annetaan sekä pieneläimille että hyötyeläimille. Näihin kuuluvat peruseläinlääkäripalvelut arkipäivisin ja eläinlääkintähuoltolain edellyttämä kiireellinen eläinlääkäriapu. Alueella ja sen lähialueilla on useita yksityisiä eläinlääkärivastaanottoja, jotka täydentävät eläinlääkintäpalveluja. Länsirannikon ympäristöyksikössä on yksi valvontaeläinlääkäri virka, joka on täytetty 2017 keväällä.

2.1 Toimintaympäristö ja sen muutokset

Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma (EHO) 2015–2022:ssa kuvatut toimintaympäristön muutokset pätevät myös Länsirannikon ympäristöyksikön alueella. Alueella on paljon tuotantoeläintiloja (erityisesti nauta, sika, turkis, kala, myös hieman siipikarjaa ja muita sorkkaeläimiä) joten eläintuotantoon kohdistuvien asenteiden muutoksella on suuri merkitys alueen maatalouteen. Polttoaineen ja viljan hinnan nousu nostaa eläintenpidon kustannuksia. Monet eläintenpitäjät joutuvat harkitsemaan jatkavatko vai lopettavatko.

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan toimivuus ja luotettavuus on korostetusti ollut esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa viime vuosina, ja jatkossa myös kuluttajien eettiset valinnat tulevat entistä enemmän ohjaamaan eläinten hyvinvointiin liittyvää keskustelua. Eläinsuojelulain kokonaisuudistus voi lähivuosina muokata valvonnan toimintaympäristöä. Toimiva valvonta edellyttää valvojan riittävää osaamista, oikein kohdennettuja riskiperusteisia valvontakäyntejä, yhdenmukaisia ja tehokkaita toimenpiteitä epäkohtia todettaessa sekä korjaavien toimenpiteiden loppuunsaattamista. Valvontaan tulee myös sisältyä kontrollikäyntien seuranta ja kontrollitulosten raportointi, järjestelmällinen valvonta ja tehokkaampi tiedonkulku viranomaisten välillä. Tällä hetkellä suurin haaste tavoitteen saavuttamiseksi on vaihtuvat työntekijät virassa ja yhtenäisen tietojärjestelmän puute, mistä näkisi kesken olevat kohteet ja tapaukset.

Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat tuotantoeläintilojen määrän jatkuva väheneminen ja tuotantoeläinten keskittäminen yhä suurempiin yksiköihin. Tuotantoeläinten ennaltaehkäisevän terveydenhuollon merkitys kasvaa ja säännölliset terveydenhuoltokäynnit ovat nykyään edellytys maidon haulle meijeriin tai eläinten kuljetukselle teurastamoon. Elinkeino asettaa enenevissä määrin myös vaatimuksia eläinten hyvinvoinnin parantamiselle, jotka ylittävät lakisääteisen minimin, jolloin ennaltaehkäisevä terveydenhuolto on myös ennaltaehkäisevää eläinsuojelutyötä. Byrokratiaa ja eläinlääkäreiden töitä lisää eläintunnistusjärjestelmälain ja sen nojalla annettavien asetusten uudistaminen sekä EU:n eläinlääkeasetuksen soveltaminen 28.1.2022 lähtien.

Pienimuotoista eläintenpitoa harrastavat toimijat sekä sesonkipainotteinen eläintenpito työllistävät myös sekä praktikkoja että valvontaa. Koska toiminta on pienimuotoista ja harrastepohjaista, ei toimijoilla välttämättä ole osaamista tai taloudellista intressiä selvittää lain asettamia vaatimuksia eläintenpidolle tai esimerkiksi eläinten ja pitopaikan rekisteröinnille. Osaaminen esimerkiksi tautisuojausasioissa on joskus puutteellista. Usein syrjäseudulla tapahtuvaa toimintaa on vaikea valvoa, ellei toimija itse ole yhteydessä eläinlääkäriin.

Lemmikkieläinten määrä kasvaa koko ajan. Lemmikit ovat nyky-yhteiskunnassa perheenjäsenen asemassa, ja lemmikkien eläinlääkäripalveluille asetetaan yhä suurempia odotuksia ja vaatimuksia. Hevostaloudella on alueella merkittävä rooli eläinlääkäripalvelujen käyttäjänä sekä elinkeino- että harrastetoimintana.

2.2 Valvonnan painopisteet

Valvonnan painopisteet vuonna 2022 ovat valtakunnallisen ohjelman mukaiset.

Pandemiavalmiuden kehittäminen tehdään osana muun ympäristöterveydenhuollon valmiuden kehittämistä. Eläinlääkäreiden näkökulmasta painottuvat zoonootit ja tautien zoonootinen potentiaali. Alueen eläintautien kokonaiskuvan ylläpidon kannalta on tärkeää, että kaikki eläintenpitäjät ovat rekisteröineet eläimensä ja pitopaikkansa. Tilakäynneillä keskitytään tautisuojausjauksen toteutukseen ja sitä valvotaan muiden käyntien yhteydessä. Samalla varmistetaan, että kunnasta löytyy näytteenottotarvikkeita äkillisten tautiepäilyjen varalta.

Toisena painopisteenä on uuden lainsäädännön soveltamisen aloittaminen ja siihen totuttelu. EU:n eläinterveyssäännöstö 2019/429 (AHL), laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (1069/2021) ja muut näiden nojalla säädetyt asetukset astuivat voimaan alkuvuodesta ja vaativat aiempaa tarkempaa seurantaa ja rekisteröintiä. Käytännössä alueella on paljon muutaman eläimen toimijoita, jotka eivät ole rekisteröineet eläintenpitäjiksi, eläimiä ei ole korvamerkitty tai niiden tunnistusasiakirjat eivät ole helposti saatavilla. Myös EU:n eläinlääkeasetuksen soveltaminen vaatii opettelua ja totuttelua.

Aluehallintaviraston painopiste on ilmoituksiin perustuvien tarkastusten tehostaminen. Käytännössä pyritään yhtenäistämään ilmoitusten ja käyntien dokumentointia, reagoimaan ilmoituksiin nopeammin ja käymään ahkerammin kontrollikäynneillä. Haasteena on ollut työntekijä- ja sijaispula, jolloin valvontaeläinlääkäriin virka on ollut tyhjillään ja kunnaneläinlääkärit eivät ole ehtineet suorittamaan kuin akuuteimmat käynnit. AVI:n toinen painopiste on salmonella- ja tilarehustamopainopisteiden valvonta, jota toteutetaan aluehallintaviraston määräysten mukaisesti.

3 Voimavarat

Resurssitarpeen kartoitus eläinlääkäreiden osalta on liitteessä 1. Kartoitusta tarkistetaan ja täydennetään jatkuvasti kerättävien tietojen pohjalta.

3.1 Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

Länsirannikon valvontalautakunta vastaa ympäristönterveysthuollosta Mustasaaren, Vöyrin, Maalahden ja Korsnäs-kunnissa sekä Närpiön, Kristiinankaupungin ja Kaskisten kaupungeissa. Ympäristöyksikön tiloja ylläpidetään yhteistoiminta-alueen peruskuntien yhteistyösopimuksella, johon sisältyvät siivouspalvelut. Hallinnollisia tehtäviä hoitavat yksikön ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö ja toimistosihteerit. Länsirannikon valvontalautakunta on eläinlääkintäviranomaisena, ja lautakunnan sihteerinä toimii toimistosihteerit. Valvontaeläinlääkärin virka on perustettu, ja tehtäviin kuuluu valmistella eläinlääkintäasiat valvontalautakunnalle. Kunnallisen valvontaviranomaisen valvonta-alueella on noin 51 000 asukasta. Ympäristöterveydenhuollon yhteistyön isäntäkuntana toimii Mustasaaren kunta.

Kunnaneläinlääkärin virkoja on viisi ja yksi valvontaeläinlääkärin virka. Eläinlääkärit ovat kuntien eläinlääkäri-vastaanottoilla Pirttikylässä, Maalahdessa, Sepänkylässä (väliaikaisesti Sepänkylän vastaanotto sijaitsee Vöyrillä), Vöyrillä ja Tiukassa. Kaikki kunnan virat ovat kokoaikaisia. Vuonna 2021 aikana avattiin uusi virka lomituksia tekeväälle praktikolle, mutta virkaa ei ole saatu täytettyä. Luettelo Länsirannikon ympäristöyksikön henkilökunnasta on liitteessä 2.

Kaikki viranhaltijat, lukuun ottamatta valvontaeläinlääkäriä, osallistuvat päivystykseen. Päivystys hoidetaan kahdella päivystysalueella. Pohjoiseen päivystysrenkaaseen kuuluvat Laihia, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri. Kustannukset jaetaan niin, että Vaasa vastaa 60 prosentista ja Mustasaari 40 prosentista kustannuksista. Mustasaari hoitaa hallinnon. Päivystäviä virkaeläinlääkäreitä on kaksi. Länsirannikon alueella ja kaksi Vaasan ja Laihian aluella (Laihiassa avoin virka 2022). Lisäksi päivystykseen osallistuu vaihteleva määrä yksityisiä eläinlääkäreitä. Eteläiseen päivystysrenkaaseen kuuluvat Kaskinen, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Maalahti ja Närpiö. Päivystäviä virkaeläinlääkäreitä on kolme, lisäksi päivystykseen osallistuu yksityisiä eläinlääkäreitä. Eteläisen päivystysrenkaan kokonaiskustannuksista (100 prosenttia) vastaa Länsirannikon valvontalautakunta.

Päivystäjien ja sijaisten löytäminen on tuottanut suuria haasteita viime vuosina. Kesälle 2022 ei ole löytynyt yhtään sijaista koko alueelle kesälomien ajaksi. Osittain päivystystä on praktikoiden aloitteesta siirretty yksityisille toimijoille vakituisten työtaakan helpottamiseksi, kun lomasijaisia ei ole saatu. Viranhaltijat sijaistavat toisiaan vuorotellen lyhyempien poissaolojen kuten parin päivän koulutusten ja lyhyiden lomien aikana. Lisäresurssina toimivat ne eläinlääkärit, jotka osallistuvat päivystykseen ja sijaistavat tarvittaessa. Myös ulkopuolisia eläinlääkäreitä palkataan sijaisiksi.

3.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Valvonta-asetuksen 6. artiklan mukaan virallista valvontaa ja muita virallisia toimia suorittavan henkilöstön on pysyttävä ajan tasalla toimivaltaansa kuuluvalla alalla ja saatava tarvittaessa säännöllistä lisäkoulutusta. Myös laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta (29/2000) velvoittaa ylläpitämään ja kehittämään ammattitoiminnan edellyttämää ammattitaitoa. Valtakunnallisen ohjelman mukaan henkilöstön olisi päästävä osallistumaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen vähintään kahdeksana päivänä vuodessa.

Länsirannikon ympäristöyksikössä koulutusmäärärahat on varattu eläinlääkintähuollon talousarvioon. Osan koulutuksesta, esimerkiksi valmiuteen liittyvän koulutuksen, korvaa aluehallintovirasto. Yksikön henkilöstön koulutukset rekisteröidään, jotta voidaan arvioida koulutuksen riittävyyttä ja kattavuutta. Rekisteröinti toimii samalla koulutussuunnitelmana. Eläinlääkärit eivät ole olleet valmiita sitoutumaan ennalta laadittuun suunnitelmaan, vaan he haluavat osallistua heille suunnattuun koulutukseen silloin, kun sellaista järjestetään. Käytännössä talousarviomäärärahojen puitteissa on ollut mahdollista osallistua haluttuun koulutukseen.

Tarvittaessa koulutuspäivien ajaksi palkataan sijainen, kuten esimerkiksi eläinlääkäripäivien ajaksi, jotta eläinlääkintähuoltoa on saatavilla myös silloin, kun vakinaiset viranhaltijat eivät ole paikalla. Kunnaneläinlääkäreitä palkattaessa heidän kelpoisuutensa tarkistetaan heidän esittämistään todistuksista, ja ainoastaan päteviä, valtuutettuja eläinlääkäreitä palkataan. Kelpoisuus vahvistetaan myös Ruokaviraston ylläpitämän tietopalvelun kautta. Sijaisia palkattaessa tarkistetaan heidän oikeutensa harjoittaa eläinlääkärintamattia Ruokaviraston tietopalvelusta ja sijaisten esittämistä todistuksista. Kukaan muu yksikössä tai sen ulkopuolella, jolla ei ole vaadittua pätevyyttä, ei saa suorittaa eläinlääkärin tehtäviä. Jokainen viranhaltija vastaa siitä, ettei siirrä tehtäviä edelleen sellaisille henkilöille, jotka eivät saa suorittaa niitä.

3.3 Yksityinen palvelutarjonta

Eläinlääkintähuoltolain 10. §:n mukaan palvelun mitoitusta suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut. Lain 11. §:n mukaan kunnan on järjestettävä arkipäivisin virka-aikana saatavilla oleva peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten, jos palvelua ei ole muuten saatavilla yhteistoiminta-alueella. Eläinlääkintähuoltolain 13. §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkärintapua alueellaan olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokaudenaikoina. Kunta voi eläinlääkintähuoltolain 17. §:n nojalla tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen kunnan vastuulla olevien peruseläinlääkäripalveluiden ja kiireellisen eläinlääkärintavun tuottamisesta.

Länsirannikon ympäristöyksikön alueella toimii useita yksityisiä eläinlääkärivastaanottoja. Yksityisiä vastaanottoja on myös alueen välittömässä läheisyydessä. Luettelo alueen yksityisistä eläinlääkärivastaanotoista on liitteessä 3.

4 Tietojärjestelmät

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa tukemaan on rakennettu useita toisiinsa liittyviä tietojärjestelmiä ja rekistereitä. Tuonnissa ja sisämarkkinakaupassa käytetään lisäksi TRACES NT-järjestelmää. Kaikilla Länsirannikon eläinlääkäreillä on pääsy TRACES-järjestelmään. Eri tietojärjestelmien käyttöön ja käyttöönottoon varataan riittävät resurssit ja varmistetaan niiden käytön osaaminen.

- TRACES (Trade Control and Expert System) on komission ylläpitämä, internetissä toimiva järjestelmä elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden jäljitettävyyden ja valvonnan varmistamiseksi EU:n jäsenvaltioiden välisissä siirroissa (sisämarkkinakauppa), tuonnissa EU:n ulkopuolisista maista sekä viennissä EU:n ulkopuolisiin maihin. Kaikilla eläinlääkäreillä on tunnukset TRACES-NT:hen, yksikön TRACES-vastaavana toimii valvontaeläinlääkäri.
- Ruokaviraston omistamia ja ylläpitäviä järjestelmiä ovat muun muassa Eläintenpitäjärekisteri (EPR, eläintenpitäjien ja pitopaikkojen rekisteröintiin tarkoitettu tietojärjestelmä) ja eläintenpitokieltorekisteri. Eläintietoja haetaan myös kunkin eläinlajin omasta sähköisestä rekisteristä.
- ELTE-tietojärjestelmän tehtävänä on varmistaa eläintautien ja lääkitsemisen hallintatoimien onnistuminen eläintautien vastustamisen ja eläinlääkintähuollon viranomaisketjussa. ELTE-tietojärjestelmän avulla eläintautiepäilyjen, todettujen tautitapausten sekä mahdollisten laajempien tautipurkausten yhteydessä saadaan ajantasainen tilannekuva eri hallinnonalojen tasoille. Yhteisen ajantasaisen tilannekuvan sekä tiedon oikea-aikaisen käsittelyn avulla taudinhallinta sekä viranomaisprosessi pysyvät nopeina ja tehokkaina. ELTE-tietojärjestelmän

tehtävänä on myös tukea tunnistamisen ja rekisteröinnin puuteiden kirjaamista sekä siirtokieltojen hallinnoimista. ELTE-tietojärjestelmässä hallitaan eläintauteihin ja tunnistamiseen liittyvät siirtorajoitukset sekä seurantatutkimuksiin liittyvät näytteenottopyynnöt. Järjestelmään liittyviä koulutuksia järjestetään toukokuussa 2022 ja järjestelmä pyritään ottamaan käyttöön tämän jälkeen.

Viranomaiskäytössä olevien tietojärjestelmien lisäksi toimijoilla on käytössään erilaisia seurantajärjestelmiä:

- Naseva eli nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä on Eläinten terveys ETT ry:n omistama ja ylläpitämä selainpohjainen sovellus, jota käyttävät nautatilat, eläinlääkärit sekä muut toiminnan yhteistyötahot, kuten meijerit, teurastamot ja neuvonta. Nasevaan tallennetaan terveydenhuollon sopimustilojen toimenpiteet (maito- ja lihakarjatilat).
- Sikava eli sikaloiden terveystilarekisteri on selainpohjainen sovellus, jota käyttävät sikatilat, eläinlääkärit ja muut toiminnan yhteistyötahot, kuten teurastamot ja neuvonta. Rekisteriä ylläpitää ETT ry. Sikava yhdistää teurastamoiden sikaloita koskevat terveystilarekisterit yhdeksi keskitetyksi, valtakunnalliseksi rekisteriksi.
- Elintarvikevalvonnassa ja maitohygieniatarkastuksissa käytetään VATI-tietokantaa, johon annetaan käyttöoikeuksia tarpeen mukaan. Eläinlääkäreillä on mahdollisuus saada oikeudet Pikanttiin ja muihin rekistereihin toiveidensa mukaan. Tarvittaessa IT-tukea saa Mustasaaren IT-osastolta. VATI-koulutusta voidaan järjestää yksikön sisällä. Muuta tukea käytetään tarpeen mukaan.

Länsirannikon ympäristöyksikön eläinlääkäreiden käytössä on heidän omasta toivomuksestaan eläinlääkäriohjelmistot ProVet tai KliniQ. Näiden järjestelmien tiedot ovat ainoastaan yksittäisen viranhaltijan käytettävissä.

5 Yhteistyö ja viestintä

Viranomaistyössä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa aluehallintovirasto, Ruokavirasto, poliisi ja muut kunnalliset valvontaviranomaiset ja terveydenhuolto. Eläintautiasioissa (erityisesti Salmonella) saneeraukset tehdään yhdessä Eläinten terveys ETT ry:n kanssa. Yhteistyössä voi olla kyse rutiinivalvonnasta sekä avustamisesta toisen viranomaisen hallintoasiassa ja virka-avun tarpeesta. Jokainen viranhaltija voi pitää yhteyttä yhteistyökumppaneihin asian selvittämiseksi tai valvonnan toimivuuden varmistamiseksi. Tiedonvaihto yksikön sisällä kuuluu jokaiselle viranhaltijalle sujuvan asiakaspalvelun ja tehokkaan valvonnan varmistamiseksi. Tarvittaessa yhteistyökumppaneiden kanssa pidetään yleisiä kokouksia yhteistyön parantamiseksi ja asioiden käsittelyn sujuvoittamiseksi.

Länsirannikon ympäristöyksiköllä on omat verkkosivut osoitteessa www.mustasaari.fi. Sivuja päivitetään omin voimin jatkuvasti. Sivuilta löytyvät muun muassa eläinlääkäreiden päivystysnumerot ja yhteystiedot sekä eläinsuojelulomake, jolla voi ilmoittaa viranomaisille eläinten huonosta hoidosta tai olosuhteista. Eläinlääkäripäivystyksen puhelinnumeroista tiedotetaan myös lehdissä.

Länsirannikon ympäristöyksikön ajankohtaisista asioista ilmoitetaan myös tarvittaessa toiminta-alueen kuntien ilmoitustauluilla. Tiedottaminen tapahtuu sekä suomeksi että ruotsiksi. Ympäristöyksiköllä on viestintäsuunnitelma. Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö vastaa yleisestä tiedotuksesta.

Yhteistoiminta-alueen valmiussuunnitelma on päivitetty 2022, ja se käydään läpi vuosittain. Valmiussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, mikäli epäillään eläimistä ihmisiin leviävän taudin epidemiaa.

6 Maksut

6.1 Kunnan perimät maksut omistajilta ja toimijoilta

Yksikön eläinlääkärivastaanotoilla aletaan perimään klinikkamaksua vuonna 2022. Klinikkamaksun suuruus määritetään ympäristöterveydenhuollon taksassa, ja on tällä hetkellä suuruudeltaan 5–15 euroa per käynti (sisältäen arvonlisäveron).

Molemmilla päivystysalueilla on oma päivystysnumero. Puhelut näihin numeroihin ovat maksullisia. Puheluista peritään 1,527 €/min + pvm kello 8–20 ja 3,551 €/min + pvm kello 20–8 (sisältää alv:n 24 %).

Länsirannikon ympäristöyksikön alueella subventoidaan eläinlääkärikäyntejä. Valvontalautakunta on tehnyt kaikkia jäsenkuntia koskevan päätöksen, että yhteistoiminta-alueella korvataan hyötyeläimen omistajalle tai haltijalle eläinlääkärille suoritetusta käyntimaksun ja matkakustannusten korvauksen yhteismäärästä se osa, joka ylittää 40 kilometrin menomatkaa vastaavan käyntimaksun ja joka ylittää 80 kilometrin edestakaista matkaa vastaavan matkakustannusten korvauksen.

Alkutuotannon valvontaa (kuten maitohygieniatarkastuksia) ei koske elintarvikelain 72 § mukainen valvonnan perusmaksu, vaan tarkastukset ovat toimijoille maksuttomia. Alkutuotannon toimijana voi luovuttaa pieniä määriä tuotetta (esim. ternimaitoa, raakamaitoa) suoraan kuluttajalle tai paikalliseen vähittäisliikkeeseen.

6.2 Valvonnasta koituvat maksut

Eläintautilakiin ja sivutuotelakiin perustuvista kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista säädetään maa- ja metsätalousministerön asetuksessa kunnaneläinlääkärin masullisista suoritteista (MMM 1044/2017). Toimijalle maksullisista suoritteista (mm. toditukset) kunnaneläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri tekee laskutuspyynnön omistajalta AVI:in.

Eläinlääkintähuoltolain 23 § mukaan valtio korvaa kunnalle eläinten hyvinvoinnin valvonnasta koituvat kustannukset. Eläinsuojelun ja eläinten hyvinvoinnin valvontaan sekä tiettyjen eläintautilaissa (76/2021) käytettyjen tautien seurantaan tai torjuntaan käytetty työaika raportoidaan ja laskutetaan erikseen aluehallintavirastolta.

7 Valvonnan toimeenpano

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on toteuttaa eläintautilaissa, eläinsuojelulaissa, laissa eläinten lääkitsemisestä ja laeissa helposti leviävien eläintautien torjunnasta vahvistetut tavoitteet. Eläinlääkärit valvovat myös eläinten merkitsemistä ja rekisteröintiä. Valvonnan ohjauksessa pyritään riskiperusteiseen valintaan ottaen kuitenkin huomioon lainsäädännön vaatimukset. Valvontaa suoritetaan sekä suunnitelmallisina tarkastuksina ja epäilyyn perustuvina tarkastuksina. Aluehallintovirasto voi organisoida erilaisia hankkeita. Osallistuminen niihin ratkaistaan tarpeen mukaan ja tapauskohtaisesti.

Valvonnan toteuttamisessa otetaan huomioon ne valvonnan tavoitteet, jotka sisältyvät Ruokaviraston valvontastrategiaan:

- valvonta toimii esimerkillisesti koko valvontaketjussa
- valvonta on koko maassa vaikuttavaa, tehokasta, yhtenäistä ja kohdistettu riskiperusteisesti
- osaaminen on korkeaa tasoa

- valvonta on asiakaskeskeistä ja laadukasta
- valvonnan viestintä on tehokasta ja ennakoivaa
- laboratoriotointa ja tiedonhallinta palvelevat tehokkaasti valvontaa, ja valvontaan luotetaan ja sitä arvostetaan.

Länsirannikon ympäristöyksikön alueella tehdään vuosittain noin 100–150 eläinsuojeluilmoitusta. Osa ilmoituksista on samasta kohteesta. Ilmoitukseen perustuvien tarkastusten lisäksi eläinlääkärit suorittavat eläintautivalvontaa ja maitohygieniatarkastuksia. Resurssien puitteissa pyritään tekemään myös ilmoitettujen ja rekisteröityjen toimijoiden rutiinitarkastuksia riskiperusteisesti painottaen. Valvontasuunnitelma on kuvattu erillisessä liitteessä.

8 Eläinterveyden valvonta

8.1 Eläintauteihin varautuminen

Varautuminen helposti leviävien eläntautien leviämisen uhkaan on keskeinen osa eläinterveyden valvontaa. Eläintautivalmiuden ylläpitämiseksi rekisteröityjen pitopaikkojen on oltava kunnan valvontaviranomaisen tiedossa ja ajan tasalla eläintenpitorekisterissä. Kaikki Länsirannikon ympäristöyksikön eläinlääkärit huolehtivat eläntautilain ja sen tueksi annettujen määräysten toimeenpanosta ja valvonnasta toiminta-alueella. Eläntautien torjuntaa kuvaillaan myös kunnan valmiussuunnitelmassa. Siinä selvitetään menettelytapaa paikallistasolla tarttuvien eläntautien sattuessa. Osallistuminen valmiusharjoituksiin päätetään tapauskohtaisesti tai määräyksen mukaan. Läänineläinlääkäreillä on tarvittaessa oikeus määrätä kunnaneläinlääkäri toimimaan myös muun kunnan alueella aluehallintoviraston toimialueella, ja Ruokavirastolla on vastaava kaikkia eläinlääkäreitä koskeva oikeus koko maan osalta.

8.1.1 Eläntautitapaus tai -epäily

Tarttuvat eläntaudit jaetaan eläntautilain mukaan vastustettaviin eläintauteihin ja muihin eläintauteihin. Vastustettavat eläntaudit jaetaan lain mukaan edelleen helposti leviäviin eläintauteihin, vaarallisiin eläintauteihin ja valvottaviin eläintauteihin. Virkaeläinlääkäri vastaa lain mukaan vastustettavan eläntaudin vastustamistoimenpiteistä. Joidenkin lain mukaan vastustettavien eläntautien vastustamistoimenpiteistä on säädetty erillisillä määräyksillä eläntautilain mukaisesti.

Epäily tarttuvasta eläntaudista voi pääsääntöisesti syntyä kahdella tavalla, joko kliinisten oireiden tai jonkin tilan eläimen tai eläinryhmän tuotannon tunnuslukujen muutoksen perusteella tai laboratoriossa analysoitujen näytteiden perusteella. Tieto ja/tai näytteenotto pyyntö saattaa tulla joko toimijalta tai Aluehallintavirastosta tai teurastamosta. Kunnaneläinlääkäri ryhtyy lainsäädännön perusteella kussakin epäilyssä eläntautitapauksessa tarpeellisiin toimenpiteisiin. Tarvittaessa määrätään toiminnan rajoituksia ja toiminnanharjoittaja veloitetaan tarpeellisiin toimenpiteisiin. Tarpeelliset näytteet otetaan eläntaudin toteamiseksi ja myöhemmin sen toteamiseksi, milloin toimenpiteet voidaan lopettaa. Kaikissa vaiheissa pidetään yhteyttä läänineläinlääkäriin.

Tarvittaessa terveydenhuoltoa informoidaan eläntautien esiintymisestä. Yhteistoiminta-alueella on kuusi terveystyökeskusta, ja yhteyttä pidetään niihin, joiden alueella tapauksia on. Kunnaneläinlääkäri vastaa kuukausiraporttien lähettämisestä aluehallintovirastoon.

8.1.2 Zoonoosien valvonta

Tietyt eläntaudit voivat myös tarttua ihmisiin ja sairastuttaa ihmisen, esimerkiksi salmonella ja jotkin influenssatyypit. Ihmiset voivat myös tartuttaa eläimiä. Näiden niin kutsuttujen zoonoosien leviämisen estämiseksi yhteistyön terveydenhuollon kanssa on toimittava kitkatta. Eläinperäisten

elintarvikkeiden välityksellä leviävien zoonoosien valvontaa kuvataan valtakunnallisessa elintarvikevalvontaohjelmassa.

Kunnaneläinlääkäri on velvollinen ilmoittamaan jonkin erikseen mainitun zoonoosin esiintymisestä sille terveyskeskuslääkärille, joka vastaa tartuntatautien torjunnasta hänen toiminta-alueellaan. Zoonoosien valvontaa ja niihin varautumista on kuvattu myös kunnan valmiussuunnitelmassa, ja valvontaeläinlääkäri kuuluu alueen epidemianselvitystyöryhmään.

Alueella on alkuvuodesta 2022 tutkittu laajasti COVID-19-koronaviruksen esiintymistä turkistarhoilla. Yhtäkään positiivista eläintä/tilaa ei kuitenkaan todettu. Myös salmonellan ja lintuinfluenssan esiintymistä alueella valvotaan viranomaisnäytteenotoin.

8.1.3 Terveystarkastusohjelma

Joitakin lain mukaan vastustettavia eläintauteja varten on erikoislainsäädännöllä vahvistettu vähimmäistaso terveystarkastusohjelman mukaan suoritettaville tarkastuksille. Näihin erikseen säänneltyihin terveystarkastusohjelmiin kuuluvat salmonellavalvontaohjelma, joka koskee kanoja, broilereita ja kalkkunoita. Lisäksi on vapaaehtoiset valvontaohjelmat maedi-visnalle ja lampaiden ja vuohien scrapielle sekä tarhattujen hirvieläinten tuberkuloosille.

Terveystarkastusohjelmaan sisältyy säännölliset käynnit eläintenpitopaikkoihin, näytteidenotto tai näytteenoton seuranta. Tilakäyntien tiheys riippuu pääosin eläintenpidon tarkoituksesta tai terveystarkastuksesta. Liitteestä 1 ilmenee Länsirannikon ympäristöyksikön alueen terveydenhuoltosopimusten määrä. Seuranta on jatkuvaa. Viranhaltijat lähettävät tilavierailujen jälkeen tietoa ohjelmista aluehallintovirastoon. Samalla yksikössä luodaan yhtenäinen asiakirjahallinta. Salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvista tiloista on rekisteri. Valvontaa pyritään toteuttamaan suositusten ja ohjelmien, kuten esimerkiksi salmonellaohjelman, sekä niiden edellyttämän käytännön mukaisesti.

8.1.4 Vesiviljelyeläinten terveyden valvonta

Kalanäytteet ja vesiviljelylaitosten valvonta suoritetaan EU:n hyväksymän VHS-ohjelman mukaisesti (rajoitusalueilla) ja vapaaehtoisen valvontaohjelman perusteella (sairaudet BKD, IPN, SVC) sekä osittain riskiperusteisesti. Ruokavirasto on velvollinen raportoimaan valvontaohjelmien toteuttamisesta maa- ja metsätalousministeriöön ja EU:hun. Ohjelmia voidaan muuttaa esimerkiksi tautitilanteen muuttuessa tai jos valvottavien tautien luetteloon tulee uusia tauteja. Ruokavirasto lähettää vuosittain aluehallintovirastoille erillisen ohjekirjeen, jossa annetaan tarkempia ohjeita tulevan vuoden tarkastuksista ja näytteenotoista. Ohje sisältää lakisäätiset vaatimukset ja suosituksia.

Lisäksi yhteistoiminta-alueella on kalanviljelylaitoksia, ja niitä valvoo se kunnaneläinlääkäri, jonka alueelle ne kuuluvat. Ruokavirasto on laatinut näistä rekisterin, josta ilmenee riskiarvio ja tarkastustiheys. Tarkastusten tavoitteena on, että valvova eläinlääkäri tutustuu laitoksen toimintaan ja sen riskeihin, erityisesti laitoksen omavalvonnasta laatiman kuvauksen pohjalta.

Laitoksen omavalvonta tarkastetaan, ja sitä pyritään kehittämään yhdessä yrittäjien kanssa. Tarkastuksissa käytetään Ruokaviraston tarkoitusta varten laadittuja lomakkeita. Kunnaneläinlääkäri lähettää kopion täytetystä lomakkeesta aluehallintovirastoon ja Ruokavirastoon.

8.1.5 Muiden sairauksien seuranta

Ruokavirasto pyytää vuosittain sairauksien seurantanäytteitä erillisen suunnitelman mukaisesti. Suurin osa pyydettyistä näytteistä perustuu yhteisölainsäädäntöön, ja Ruokavirasto on velvollinen raportoimaan maa- ja metsätalousministeriölle ja EU:lle seurantaohjelman toteuttamisesta. Ruokavirasto lähettää erillisen kirjeen aluehallintovirastolle seurantaohjelman toteuttamisesta niissä tapauksissa, kun kansallinen lainsäädäntö ei edellytä ohjelmia. Tällaisia seurantanäytteitä, joita pyydetään erikseen vuosittain, ovat muun muassa näytteet tiloilta ja teurastamoilta lintuinfluenssan tutkimiseksi.

Kyyhkysten pitopaikoissa, joissa pidetään kyyhkysiä kilpailu- tai näyttelytarkoitusta varten, on kaikilla kyyhkysillä oltava voimassa oleva rokotus Newcastlel tautia vastaan. Rokotuksen voi suorittaa kunnaneläinlääkäri tai muu eläinlääkäri. Eläintenpitäjä huolehtii, että tiedot rokotuksista lähetetään läänineläinlääkärille. Rokotusvelvollisuuden toteutumisen varmistamiseksi läänineläinlääkäri voi määrätä kunnaneläinlääkärin tarkastamaan näyttelyyn tai kilpailuun osallistuvien kyyhkysten rokotustodistukset näyttely- tai kilpailupaikalla. Viesti-, näyttely- ja koristekyyhkysten pitopaikkojen tulee olla rekisteröityjä. Länsirannikon ympäristöyksikön alueella on kaksi rekisteröityä kyyhkysten pitopaikkaa.

Se eläinlääkäri, joka on saanut näytteenottopyynnön, vastaa näytteen ottamisesta määräaikana. Mikäli viranhaltija ei voi ottaa näytettä määräaikana, hänen on varmistettava, että joku muu viranhaltija tekee sen. Tarvittaessa työnantaja nimeää näytteenottajan. Tiedot näytteenotosta kirjataan Ruokaviraston ohjeiden mukaan.

8.2 Eläinten keinollinen lisääntyminen

Hevosten keinollisesta lisääntymisestä säädetään hevosten keinosiemennysaseman toimintaa koskevista vaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (41/EEO/2006) ja hevoseläinten alkioiden ja munasolujen käsittelyä varten säädetään hevoseläinten alkioille ja munasoluille asetettavista käsittelyvaatimuksista annetussa maa- ja metsätalouspääöksessä (8/EEO/1998) sekä niiden muutoksissa. Hevosten keinollisesta lisääntymisestä säädetään hevoseläinlaissa (796/1993) ja keinollisessa lisäämisessä noudatettavista vaatimuksista ja luvan saamisen ehdoista säädetään eläinten keinollisen lisäämisen harjoittamisen edellytyksistä annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (22/2000).

Sperman keräysasemien sekä alkioiden keräys- ja tuotantoryhmien luvan saannin edellytyksenä on, että aluehallintovirasto on tarkastanut toiminnan ja todennut sen täyttävän eläinten terveyttä koskevat edellytykset. Aluehallintovirasto myös tarkastaa ja hyväksyy erilliset spermavarastot, jotka voivat säilyttää ja käydä kauppaa hyväksytyillä sperman keräysasemilla kerätyllä spermalla. Kunnaneläinlääkäri valvoo karanteeneja, sperman keräysasemia, alkioiden keräysryhmiä, alkioiden tuotantoryhmiä sekä spermavarastoja ja suorittaa niissä säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että toiminnalle säädetyt vaatimukset ja hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan. Valvonnan tulokset raportoidaan Ruokavirastoon vuosittain.

8.3 Eläimistä saatavat sivutuotteet

8.3.1 Sivutuotealan laitosten hyväksyntä

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (sivutuoteasetus) edellyttää, että sivutuotteita käsittelevillä, varastoivilla tai hävittävillä laitoksilla on toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä. Lisäksi viranomaisen on säännöllisin väliajoin suoritettava tarkastuksia ja valvontaa

näissä laitoksissa. Valvontaviranomaiset on määrätty laitostyyppikohtaisesti maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 1193/2011.

Aluehallintovirasto hyväksyy sellaiset väliasteen laitokset, sanitaatioyksiköt, joissa sivutuotteita käsitellään toimitettaviksi biokaasu- tai kompostointilaitoksiin ja jotka eivät sijaitse sellaisen laitoksen yhteydessä, joka on hyväksytty sivutuoteasetuksen mukaisesti, sekä käsittelylaitokset, jotka käyttävät vaihtoehtoisia menetelmiä soveltamasetuksen mukaisesti. Aluehallintovirasto rekisteröi osan teknisistä laitoksista.

Kunnaneläinlääkärit hyväksyvät polttolaitokset, rinnakkaispolttolaitokset ja varastointilaitokset, joissa säilytetään sivutuotteista syntyneitä tuotteita, kun tuotteet on tarkoitus hävittää polttamalla tai kuljettamalla ne hyväksytylle kaatopaikalle. Kunnaneläinlääkärit hyväksyvät osan varastointilaitoksista ja laitoksista, joissa säilytetään sivutuotteena syntyviä tuotteita, jotka on tarkoitettu tekniseen käyttöön. Päätös hyväksymisestä ja rekisteröinnistä on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastoon. Tarkastuksista on laadittava tarkastuskertomus hyväksymistä varten. Sivutuotteita koskevaa lainsäädäntöä ollaan uudistamassa.

8.3.2 Laitosten valvonta

Sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksytyjen ja rekisteröityjen laitosten valvontaa kuvataan ministeriön asetuksen 1193/2011 §:ssä 23. Kunnaneläinlääkäri valvoo hyväksytyjen ja rekisteröityjen laitosten toimintaa Ruokaviraston vuosittaisen valvontasuunnitelman pohjalta tehdyn valvontasuunnitelman perusteella. Ruokavirasto määrittelee ohjeissaan vuoden aikana kunnan alueella tarkastettavien laitosten määrän.

Yhteistoiminta-alueelta löytyy 3 polttolaitosta (Mustasaari, Sulva, Närpiö), kaksi varastointilaitosta (Närpiö, Mustasaari), kolme rehukeittiötä (Korsnäs 2, Norrnäs 1), yksi biokaasulaitos (Mustasaari), sekä kaksi tilarehustamoa.

Vuonna 2022 polttolaitoksiin tai biokaasulaitoksiin ei tehdä valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia.

8.3.3 Sivutuotteiden hautaaminen

Märehtijöiden, turkiseläinten, sikojen ja siipikarjan raadot kerätään yhteen ja kuljetetaan Honkajoki Oy:hyn hävitettäväksi. Hevoset voidaan haudata. Kuolleena syntyneet tuotantoeläimet voidaan myös haudata.

Tarvittaessa kunnaneläinlääkäri tarkastaa, että toimijat pitävät vaadittavaa kirjanpitoa haudatuista sivutuotteista, valvoo hävitettäviä sivutuotteita ja paikkaa, jonne ne haudataan. Lisäksi valvotaan, että sivutuotteet hävitetään määräysten mukaisesti.

Kunnaneläinlääkärit seuraavat sivutuotteiden käsittelyä ja määräysten noudattamista omalla alueellaan. Heillä on hyvä eläintilojen tuntemus ja he voivat käyttää sitä hyväkseen valvonnassa. Tarkastukset on ensisijaisesti kohdistettava niille tiloille, joilla on aiempien tarkastusten tai eläinluetteloiden tietojen perusteella merkkejä siitä, että määräyksiä ei ole noudatettu. Määräysten rikkomuksissa ryhdytään voimassaolevan lainsäädännön mukaisiin toimiin. Tarvittaessa suoritetaan myös jälkitarkastuksia.

8.3.4 Sivutuotevalvonnan painopisteet vuonna 2022

Sivutuotevalvonnan painopiste on sama kuin edellisenä vuonna eli tilakohtainen sivutuotevalvonta, mukaan lukien tilarehustamot ja vesiviljelylaitokset. Sivutuotevalvontaa tehdään muun valvonnan yhteydessä ja poikkeamista raportoidaan AVI:in. Lisäksi pyritään tiedottamaan alueen metsästysseurojen haaskapaikkojen rekisteröintivelvollisuudesta, sillä alueella ei ole yhtäkään käytössä olevaa, rekisteröityä haaskaa.

8.3.5 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat eli haaskatoimijat

Silloin kun käsittelemättömien sivutuotteiden käyttö on sallittu, toimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kunnaneläinlääkärille, jonka alueella sivutuotteita käytetään. Eläinlääkärit valvovat haaskojen käyttöä, tarkastavat ne 3 vuoden välein ja kieltävät sivutuotteiden käytön, mikäli aineksessa ilmenee tautiriski tai lääkettä. Tarvittaessa tarkastetaan myös ne paikat, joissa sivutuotteita käytetään.

Tehtävästä vastaava eläinlääkäri kokoaa käyttöilmoitukset ja käytön aloittamisilmoitukset käsittelemättömien sivutuotteiden käytöstä ja raportoi aluehallintovirastolle.

8.3.6 Turkiseläinten lajinsisäinen käyttö

Suomessa lähes kaikki turkistilat, joilla on kettuja ja/tai supikoiria, käyttävät Suomelle annettua lajin sisäisen käytön poikkeusta. Lajin sisäisellä käytöllä tarkoitetaan sitä, kun nahkottujen kettujen ruhot käsitellään luokan 2 käsittelylaitoksessa ja sen jälkeen massa käytetään kettujen ruokinnassa. Samoin supikoirien nahkontaruhoista saatua massaa hyödynnetään supikoirien rehussa.

Ristisyötössä kettujen, supikoirien tai minkkien ruhoista saatua ruhomassaa syötetään ristiin eri turkiseläinlajeille. Minkinruhomassan käytön tulee aina olla ristiinsyöttöä eli sitä voi hyödyntää vain kettujen ja supikoirien ruokinnassa.

Kunnaneläinlääkäreiden on valvottava, ettei lajin sisäistä käyttöä tapahdu tiloilla, joissa se ei ole sallittua.

8.4 Tuonti ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

EU:n ulkopuolisista kolmansista maista tuotavat elävät eläimet ja eläinperäiset tuotteet saapuvat Suomeen aina eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman kautta, jossa niille suoritetaan eläinlääkinnällinen rajatarkastus. Tuodut erät eivät yleensä aiheuta toimenpiteitä alue- tai paikallistasolla. Joissakin tapauksissa tuonnin salliminen edellyttää erityistä jälkivalvontaa määräpaikassa. Tämä koskee esimerkiksi Venäjältä tuotavia hevosia ja tiettyjä kanavoituja sivutuotteita.

Läänineläinlääkärit saavat tiedon kolmansista maista tuotavista eläintautiriskin takia määräpaikassa tarvittaessa erityisesti valvottavista eläin- ja tuote-eristä TRACES-ohjelman välityksellä.

Läänineläinlääkärin on saamansa tiedon perusteella suoritettava vaadittavat toimenpiteet eläintaudin leviämisen estämiseksi, ilmoitettava valvontaeläinlääkärille ja tarvittaessa tarkastettava erä kohdepaikkakunnalla, eristettävä erä, otettava näytteet ja muuta lain edellyttämää.

Kunnaneläinlääkärit suorittavat valvontaa AVI:n pyynnöstä sekä jos herää epäily, että eläin on tuotu maahan tuontiehtojen vastaisesti. Kunnaneläinlääkärit voivat myös avustaa Tullia eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen teossa.

Tiettyjen eläinten ja tuotteiden tuojat ja viejät sisämarkkinoilla rekisteröityvät Ruokavirastoon. Tuontieriä ei saa hyväksyä tarkastuksessa eikä vientieriä lähettää, jollei virkaeläinlääkäri ole täysin varma tuonnin tai viennin ehtojen täyttymisestä.

8.4.1 Sisämarkkinatuonti

Sisämarkkinatuonnissa tuojalla on tiettyjen eläinten ja tuotteiden kohdalla velvollisuutena lähettää Ruokaviraston ennakoilmoitus tuotavasta erästä. Virkaeläinlääkäri raportoi sisämarkkinatuontierille tekemänsä tarkastukset TRACES-järjestelmään täyttämällä terveystodistuksen valvonta- eli III-osion.

Tuotujen erien mukana on seurattava alkuperämaan virkaeläinlääkäriin TRACES-järjestelmän mukaisesti myöntämä terveystodistus ja/tai muu asiakirja. Tuoja on velvollinen tarkastamaan jokaisen maahan tulevan erän. Jos määräpaikka on päivittäin virkaeläinlääkäriin valvonnassa, tarkastuksen tekee teurastamo tai pitopaikkaa valvova virkaeläinlääkäri. Jos määräpaikka on naudan tai sian keinosiemennysasema tai hyväksytty naudan spermavarasto, tarkastuksen tekee asemaeläinlääkäri. Jos tässä ilmenee puutteita, tuoja on velvollinen ilmoittamaan asiasta valvovalle virkaeläinlääkärille. Ellei erä täytä tuontivaatimuksia, sitä ei päästetä markkinoille. Hyväksymättä jätetyistä eristä raportoidaan Ruokavirastoon.

8.4.2 Sisämarkkinavienti

Virkaeläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä Ruokaviraston ohjeen mukaisesti. Myös sen, että rekisteröinti on tehty ja voimassa kyseiselle erälle, jos se vaaditaan. Virkaeläinlääkäri laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen. Sisämarkkinaviennissä viejän on pyydettävä valvovaa virkaeläinlääkäriä tarkastamaan vientiin menevät eläimet. Seuranta tapahtuu TRACES-järjestelmän kautta. Hevoset ovat tavallisimpia vientieläimiä. Toimenpiteet suoritetaan viejän kustannuksella.

8.4.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Viejä pyytää virkaeläinlääkäriltä tarkastusta. Viejän on varmistettava, että viennin kohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät.

Suosittelavaa on, että vaadittavat ehdot tai valmis terveystodistus on lähetetty kohdemaan viranomaisilta Ruokavirastoon tai maa- ja metsätalousministeriöön. Jos kohdema ei lähetä valmista terveystodistusta, eikä sitä ole ennestään (aiemmista vastaavista vienneistä voi kysyä Ruokavirastosta), viejä laatii terveystodistuksen Ruokaviraston antamalle pohjalle kohdemaan ehtojen mukaisesti. Ruokavirasto ja kohdemaan viranomaiset hyväksyvät todistuksen; lopullinen todistusmalli on aina lähetettävä Ruokavirastoon tiedoksi. Virkaeläinlääkäri ja Ruokavirasto tarkistavat yhteistyössä, voidaanko vientiehdot vietävän eläimen tai tuotteen kohdalla täyttää. Jos ehtoja ei voida täyttää, voi maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä Ruokaviraston kanssa neuvotella vaatimuksista kohdemaan kanssa. Venäjänvientitodistukset on tilattava Ruokavirastosta. Vain eläinlääkäri, joka on käynyt Ruokaviraston koulutuksen, voi kirjoittaa todistuksen. Länsirannikon eläinlääkäreistä yksi on käynyt koulutuksen.

Vain virkaeläinlääkäri voi laatia ja tilata vientitodistuksia. Elävien eläinten kohdalla tarkastukset tekee ja todistuksen täyttää yleensä kunnaneläinlääkäri. Toimenpiteiden kustannuksista vastaa viejä.

Venäjän lisäksi EU-tasolla on neuvoteltu harmonisoiduista vientiehdoista mm. USA:n ja Kanadan kanssa. Tällöin Ruokavirasto kommentoi vientiehtoja ja antaa mahdollisen valmiin todistuksen, jos sellainen on jo sovittu.

8.5 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnalla tarkoitetaan eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säädösten perusteella tehtävää

eläinsuojeluvalvontaa. Alueelliset ja paikalliset eläintensuojeluviranomaiset valvovat, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti.

Valvontaeläinlääkäri, kunnaneläinlääkärit ja poliisi valvovat eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista Länsirannikon ympäristöyksikön alueella. Eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista alueella valvoo lisäksi kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija (ympäristö- ja terveystarkastaja). Käytännössä eläinlääkärit hoitavat pääosan valvonnasta.

Aluehallintovirastoissa eläinsuojelu- ja eläinkuljetuslainsäädännön valvonnasta vastaavat läänineläinlääkärit. Lisäksi aluehallintovirasto voi määräämillään ja lainsäädännön asettamilla ehdoilla myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojalle tehdä eläinsuojelutarkastuksia muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa. Länsirannikon ympäristöyksikön alueella ei ole eläinsuojeluvalvojan oikeuksilla toimivaa henkilöä.

Voimassaolevan eläintensuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan eläinsuojelutarkastuksin. Lisäksi eläinsuojelulain noudattamista valvotaan muiden käyntien kuten näytteenotto- tai maitohygieniatarkastuksien yhteydessä. Jos tarkastuksessa havaitaan, että eläinsuojelusäädöksiä on rikottu, viranomaisen ryhtyy lainsäädännön edellyttämiin toimiin. Jos eläinsuojeluviranomainen on todennut, että eläinsuojelumääräyksiä on rikottu, hän tekee hallintopäätöksen eläinsuojeluasiassa ja hän on velvollinen ilmoittamaan asiasta poliisille sekä aluehallintovirastolle.

Jos todetaan eläinsuojelua koskevia määräyksiä rikkova menettelytapa, ryhdytään lainsäädännön mukaisiin toimenpiteisiin. Eläinsuojelutarkastusten pöytäkirjoja säilytetään digitaalisesti salasanojen takana olevassa valvontaeläinlääkärikansiossa. Tarkastuskertomukset ja päätökset lähetetään tiedoksi AVI:in.

8.5.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella tavalla, on aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla oikeus tarkastuksen tekemiseen.

Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään ja oikeus ottaa tarvittaessa korvauksetta tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet.

Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset tekee useimmiten kunnan virkaeläinlääkäri. Paikallisen eläinsuojeluviranomaisen pyynnöstä vastuu tarkastuksesta ja päätöksen tekemisestä vaikeimpien eläinsuojelutehtävien osalta voidaan kuitenkin siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi, jos toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla. Kunta voi pyytää asian siirtämistä aluehallintovirastolle myös esimerkiksi tilanteessa, jossa tarkastuskohteessa on useita eläimiä, joiden osalta on tarve ryhtyä eläinsuojelulain 44. §:n mukaisiin välittömiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

8.5.2 EU-eläinsuojelutarkastukset tiloilla

Ruokavirasto ja aluehallintovirasto voivat eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvomiseksi tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden

täyttämiseksi tai EY:n oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit tekemään selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa eläimiä pidetään elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa.

8.5.3 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan kohdistuva tarkastus ilman epäilyä

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä eläinsuojelulain rikkomisesta sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitetun luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinhoitolat, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat ja lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat. Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin. Ilmoituksenvaraisen toiminnan kohteiden määrä ja valvontatiheys kuvataan resurssitarpeen kartoituksessa (liite 1).

8.5.4 Pienteurastamot

Länsirannikon ympäristöyksikön alueella ei ole pienteurastamoa

8.5.5 Eläinkuljetukset

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla, on poliisilla, kunnaneläinlääkärillä ja aluehallintovirastolla oikeus tarkastaa eläinkuljetus. Eläinkuljetusta tarkastettaessa on viranomaisella oikeus tarkastaa myös kuljetuskalusto. Rajaeläinlääkärit ja tarkastuseläinlääkärit tarkastavat eläinkuljetuksia toimialueillaan myös ilman epäilyä säädösten rikkomisesta.

Eläinkuljetuksen, toimijan ja kuljetuskaluston tarkastuksen yhteydessä tarkastetaan myös kuljetusreitti, sen pituus ja tarvittavat pysähdys- ja levähdystauot.

8.6 Tukivalvonta

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan keskeinen osa ovat viljelijöitä velvoittavat ns. täydentävät ehdot. Näiden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja EU:n osittain rahoittamien ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointituen maksamisen edellytys.

Kunnaneläinlääkäreiden tekemät tarkastuskertomukset ja eläinsuojelupäätökset jaetaan tiedoksi Aluehallintavirastoon. Ne voivat vaikuttaa toimijoiden saamiin tukiin.

8.7 Eläinten merkitseminen ja rekisteröinnin valvonta

Kunnaneläinlääkäri valvoo, että eläintunnistusjärjestelmälain vaatimuksia noudatetaan ja ryhtyy toimenpiteisiin havaitessaan laiminlyöntejä. Tämä on yksi vuoden 2022 painopisteistä.

Alueella on paljon eläinpitäjiksi rekisteröimättömiä harrastajia ja eläimiä, joilla ei ole lain vaatimaa tunnustusmerkkiä. Asiaan pyritään puuttumaan paitsi valvonnan myös tiedottamisen kautta.

9 Eläinlääkäripalvelujen toimeenpano

Kuntien järjestämien ja ostopalveluina hankkimien eläinlääkäripalvelujen on oltava eläinlääketieteellisesti asianmukaisia. Kuntien on seurattava palvelujen saatavuutta, riittävyyttä ja laatua osana ympäristöterveydenhuollon laadunvalvontaa.

9.1 Peruseläinlääkäripalvelut

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, jota annetaan eläinlääketieteelliseen yleistutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen eläintenpitopaikoissa tai tavanomaisissa eläinlääkärin vastaanottotiloissa. Lain perustelujen mukaan peruseläinlääkäripalveluja ovat eläimistä ihmisiin tarttuvien tautien ennaltaehkäisemiseksi tarpeelliset sekä tuotantotaloudellisesti, epidemiologisesti ja eläinsuojelullisesti perusteltavissa olevat eläinlääkintäpalvelut.

Kunnan / ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen on järjestettävä arkipäivisin virka-aikana saatavilla oleva peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä hyötyeläimiä varten sekä sellaisten yhteisöjen pitämiä hyötyeläimiä varten, joilla on kotipaikka sen alueella. Muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten tämä palvelu on järjestettävä, jos palvelua ei ole muuten saatavilla yhteistoiminta-alueella. Kunta ei ole velvollinen järjestämään peruseläinlääkäripalvelua muille kotieläimille kuin hyötyeläimille niiltä osin, kun yhteistoiminta-alueella olevat yksityiset eläinlääkärit tai eläinlääkäriasemat tyydyttävät palveluiden kysynnän

Eläinlääkintähuoltolain mukaan hyötyeläimiä ovat alkutuotannossa ja muussa elinkeinotoiminnassa sekä ihmisille tarpeellisissa työsuorituksissa käytettävät eläimet. Hyötyeläimiä eivät lain perustelujen mukaan ole seura- tai harrastus- tai kilpailutoiminnassa käytettävät eläimet. Eläinlääkintähuoltolaki rajaa asiakaspiirin ulkopuolelle kiireettömän hoidon osalta esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen omistajat, joiden virallinen kotikunta on muualla. Laki ei kuitenkaan estä tarjoamasta palveluja myös muille kuin oman kunnan asukkaille tai yhteisöille, jos resursseja on riittävästi eivätkä ulkopuolisille annetut palvelut heikennä oman kunnan asukkaiden palvelujen saatavuutta.

Eläinlääkintähuoltolain perusteluissa on hyötyeläimiksi luokiteltu matkailuelinkeinon liittyvät rekikoirat, ratsastuskouluissa pidettävät hevoset, viranomaistoiminnassa käytettävät eläimet, opaskoirat sekä sellaiset alkutuotannon elinkeinotoimintaan liittyvät eläimet, jotka ovat ammattimaisen toiminnan jatkumisen takaamiseksi pääsääntöisesti korvattavissa toisella samanarvoisella eläimellä.

Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita muodostettaessa yksi keskeisistä tavoitteista on ollut saada aikaan hyvä työnjako eläinlääkäreiden ja muun henkilöstön kesken sekä mahdollistaa ja tukea erikoistumista. Tämä tulee huomioida paitsi silloin, kun valvontatehtäviä käytännössä rajataan, myös sisäisessä työnjaossa käytännössä ja rajaamalla määräaikaista terveydenhuoltotehtäviä erilleen akuutista eläinlääkintähuollosta.

9.1.1 Ajanvaraus ja puhelinneuvonta

Länsirannikon ympäristöyksikön alueen asukkaat voivat ottaa yhteyttä haluamaansa viranhaltijaan saadakseen neuvoja, varatakseen ajan tai tehdäkseen ilmoituksia eläintenpidosta. Viranhaltijoilla on maantieteellinen työnjako, mutta eläinten omistajat voivat ottaa yhteyttä haluamalleen vastaanotolle. Keskitettyä ajanvarausta ei ole.

Kaikilla eläinlääkäreillä on puhelinaika klo 8–9 jokaisena arkipäivänä. Kustannukset vastaavat normaalin puhelun kustannuksia. Kunnaneläinlääkärit vastaavat puhelimeen myös muina aikoina tarvittaessa kiireellisten tapausten hoitamiseksi.

Käytännössä eläinlääkärit järjestävät itse työpäivänsä ajanvarausten ja akuuttien tehtävien pohjalta. Mikäli jossakin kunnassa on akuutti tapaus, johon kunnaneläinlääkäri ei ehdi, on mahdollista pyytää apua toiselta yhteistoiminta-alueen eläinlääkäriltä.

9.1.2 Sairaanhoito

Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvaa sairaanhoitoa on kliinisesti sairaiden eläinten perustutkimus, hoitotarpeen arviointi ja hoito tai lähettäminen jatkohoitoon. Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvat kirurgiset leikkaukset niiltä osin, kun leikkauksia peruseläinlääkärikoulutuksella pystytään suorittamaan tavanomaisissa vastaanottotiloissa, hoitotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvia leikkauksia ovat esimerkiksi nautojen vierasesineleikkaukset ja koirien pyometraleikkaukset. Länsirannikon ympäristöyksikön vastaanotoilla ei ole avustavaa henkilökuntaa. Tarvittaessa on mahdollisuus eläinlääkäreiden keskinäiseen yhteistyöhön.

9.1.3 Terveystarkastus

Peruseläinlääkäripalvelua suunnataan ennen kaikkea ennaltaehkäisevään toimintaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpidossa ja edistämiseksi. Eri kotieläimille suoritettavat terveystarkastukset kuuluvat peruseläinlääkäripalveluun. Rokotukset, loishäädöt, kissojen sterilisaatiot ja kastroitot sekä koirien kastroitot ovat normaalia peruseläinlääkäripalvelua kuten myös märehtijöiden ja hevosten hedelmällisyyteen liittyvät tarkastukset ja hoidot. Kunnan velvollisuus ei kuitenkaan ole järjestää eläinlääkäriä praktiikkatehtäviin, joissa vaaditaan erityispätevyyttä tai koulutusta. Eläinlääkärin järjestäminen nautojen, sikojen tai hevosten keinosiemennysasemille tai eläinten kuntouttamiseen tähtääviin yrityksiin ei myöskään kuulu kunnalta vaadittavan peruseläinlääkintähuollon piiriin. Tuotantoeläinten terveydenhuolto on kuvattu tarkemmin kohdassa 9.2.

9.1.4 Eläinten lopetus

Kotieläinten ja eläinlääkärin vastaanotolle tuotujen kotieläinten ja luonnonvaraisten eläinten lopetus eläinsuojelullisista syistä sekä kotieläinten lopetus sairauden perusteella tai omistajan pyynnöstä kuuluu peruseläinlääkäripalveluun. Luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta syntyneet kulut voidaan laskuttaa aluehallintovirastolta eläinlääkintähuollon määrärahoista.

9.1.5 Todistukset

Kotieläimen terveydentilan toteaminen ja todistaminen kliinisen perustutkimuksen perusteella esimerkiksi vakuutusyhtiötä, vientiä, tuontia tai sisämarkkinakauppaa varten sisältyy peruseläinlääkäripalveluun.

9.2 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Kunnan on peruseläinlääkäripalveluun kuuluvana järjestettävä terveydenhuollon palvelut kotieläimille, joita varten on olemassa valtakunnallinen terveydenhuolto-ohjelma ja asianmukainen toteutumisen seurantajärjestelmä. Tällä hetkellä tällaisia ohjelmia ovat nautatiloille tarkoitettu Naseva ja sikatiloille tarkoitettu Sikava.

Tuotantoeläinten terveydenhuolto ylläpitää ja edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä lisää osaltaan elintarviketurvallisuutta. Toimivan terveydenhuoltojärjestelmän avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä ja seurata tarttuvien tautien sekä tuotantosairauksien esiintymistä tiloilla. Terveystarkastuksen piirissä tehtävä elinkeinon ja viranomaisen yhteistyö täydentää viranomaistoimenpiteitä eläintautilien torjunnassa. Lähtökohtana on pidettävä, että terveydenhuollon piiriin kuuluvilla tiloilla eläimet voivat hyvin, lääkkeiden käyttö on hallittua eikä lääkkeitä käytetä korjaamaan olosuhdeongelmia.

Terveystarkastusta on kehitetty nautojen ja sikojen lisäksi myös muille kotieläimille kuten poroille, lampaille, turkiseläimille ja kaloille. Näille ei kuitenkaan toistaiseksi ole olemassa valtakunnallisia terveydenhuolto-ohjelmia ja seurantajärjestelmiä. Myös hevosten terveydenhuoltoon ollaan

kehittämässä. Kunta voi halutessaan huomioida paikallisen elinkeinorakenteen ja järjestää tarpeen mukaan terveydenhuollon palveluja eri kotieläimille. Tällä hetkellä kunnaneläinlääkärit selviytyvät terveydenhuolto-ohjelman mukaisesta terveydenhuoltopalvelujen kysynnästä.

9.2.1 Terveydenhuoltopalvelujen kysyntä

Maatilalla on usein taloudellisesti merkittäviä tuotantosopimuksia, joissa yhtenä ehtona on terveydenhuoltosopimuksen solmiminen eläinlääkärin kanssa ja sopimuksen velvoittamien terveydenhuoltokäyntien tekeminen ajallaan ja sovitussa laajuudessa. Tuotantosopimuksilla on usein suuri taloudellinen merkitys. Ne voivat esimerkiksi nostaa meijerin tai teurastamon tuottajahintaa useita prosentteja.

Myös eläinten hyvinvointitukea saadakseen tilan on solmittava eläinlääkärin kanssa terveydenhuoltosopimus ja teetetävä eläinlääkärillä säännölliset terveydenhuoltokäynnit. On todennäköistä, että hyvinvointituki tulevaisuudessa kasvaa nykyistä merkittävämmäksi ja useammalle tilalle leviäväksi tukimuodoksi. Olemalla mukana terveydenhuollossa ja sen seurantajärjestelmissä tuotantoeläintilat pystyvät helpommin hoitamaan myös alkutuotantoasetuksen (1368/2011) edellyttämän ketjuinformaatiovaatimuksen. Tämän mukaan tuottajan on ennen eläinten teurastamolle lähettämistä toimitettava tiedot muun muassa eläinten lääkitsemisestä ja elintarviketurvallisuuden vaikuttavien eläinten sairauksien esiintyvyydestä tilalla. Suurin osa teurastamoista edellyttää tämän ilmoituksen tekemistä sähköisen seurantajärjestelmän avulla.

Terveydenhuoltokäynnillä eläinlääkäri havainnoi eläinten olosuhteet ja terveydentilan. Lisäksi merkittävimmät eläinten hoitorutiinit ja tuotannon kannalta kriittiset pisteet käydään läpi.

9.2.2 Terveydenhuoltotyön resurssitarve

Sikalat ovat kuuluneet Sikavaan noin 90-prosenttisesti jo lähes vuosikymmenen. Alkuvuodesta 2021 säännölliset terveydenhuoltokäynnit ovat olleet Valiolle maidon haun edellytys, ja siksi myös käytännössä kaikki alueen maitotilat kuuluvat nykyään Nasevan terveydenhuollon piiriin. Emolehmätiloista Nasevaan kuuluu noin 50 % ja lihanautakasvattamoista 90 %. Terveydenhuoltoon sitoutuminen ja säännölliset lääkitystarpeen tarkastuskäynnit mahdollistavat tiettyjen yleisesti tarvittujen lääkkeiden kuten kipulääkkeen ja utaretuubien luovuttamisen varalta tiloille.

9.3 Kiireellinen eläinlääkäriapu

Kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkia alueellaan vakinaisesti tai tilapäisesti olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokauden aikoina.

Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat akuutisti sairaiden eläinten perustutkimus ja vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat muun muassa nautojen poikimahalvaushoidot, hevosten konservatiiviset ähkyhoidot, eri kotieläinten akuutit tulehdus- ja kiputilat, ompelua vaativat haavat sekä sokin hoito, synnytysapu ja eläimen hengen pelastamiseksi välttämättömät kirurgiset leikkaukset niiltä osin, kun leikkauksia peruseläinlääkärikoulutuksella pystytään suorittamaan tavanomaisissa vastaanottotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Keisarinleikkaus tulee pystyä suorittamaan koirille, kissoille ja märehijöille, ellei leikkausta tarvitsevia potilaita pystytä nopeasti lähettämään riittävän lähellä sijaitsevaan jatkohoitopaikkaan. Kotieläinten ja eläinlääkärin vastaanotolle tuotujen luonnonvaraisten eläinten lopettaminen eläinsuojellullisin perustein kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriapuun. Kiireellisen eläinlääkäriavun tavoitteena on ensiaputyypinen toiminta, jolla pyritään hoitamaan eläimen henkeä ja hyvinvointia uhkaavat tapaukset.

Eläinlääkintähuoltolaki edellyttää, että päivystys järjestetään yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella erikseen pien- ja hyötyeläimille. Tämä on käytännössä tulkittu niin, että päivystysten erottaminen ei ole välttämätöntä, jos päivystys voidaan hoitaa niin, että pieneläinten hoito ei häiritse hyötyeläinten hoitoa.

9.3.1 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-ajan ulkopuolella

Kunnan on järjestettävä päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella.

Eläinlääkintähuoltolain edellyttämien päivystysalueiden muodostaminen on kunnille pakollista, ja aluehallintovirastoilla on merkittävä rooli uuden päivystysaluejaon toteuttamisessa. Tavoitteena tulee pitää päivystysten organisoimista vähintään maakunnan kokoisilla alueilla. Seutukuntatasoa voidaan soveltaa siirtymävaiheen ratkaisuna ja poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Länsirannikon ympäristöyksikön toiminta-alue ei täysin vastaa seutukuntaa. Päivystysaikana tuotantoeläintapaukset ovat eläinlääkärien mukaan vähäisiä, mutta pieneläinten määrä on kasvanut voimakkaasti. Osa pieneläinten päivystyksestä on teetetty yksityisellä toimijalla. Öiset pieneläinpuhulut myös valvottavat ja rasittavat päivystäviä eläinlääkäreitä. Eteläisellä alueella päivystyspuheluiden määrä on huomattavasti pienempi kuin Pohjoisella päivystysalueella.

Päivystys helposti leviävien eläintautien varalta on virka-ajan ulkopuolella järjestetty aluehallintovirastojen toimesta valtakunnallisesti niin, että kaksi läänineläinlääkärinä päivystää aina samanaikaisesti. Kulloinkin päivystävän läänineläinlääkäriin saa tietää Ruokaviraston puhelinvastaaajasta numerosta 029 530 4340.

9.3.2 Keskitetty yhteydenottopalvelu

Länsirannikon ympäristöyksiköllä on keskitetty yhteydenottokeskus päivystysalueellaan niin, että yhteydenotonnumero menee suoraan päivystävälle eläinlääkärille. Pohjoisen päivystysalueen (Mustasaari, Laihia, Vaasa ja Vöyri) puhelinnumero on 0600 399 299 ja eteläisen päivystysalueen (Kaskinen, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Maalahti ja Närpiö) 0600 399 199.

9.4 Saatavuus- ja laatu tavoitteet

Länsirannikon ympäristöyksikön eläinlääkinnällisenä tavoitteena on tuottaa ympärivuorokautista kiireellistä hoitoa ja kiireettömiä peruseläinlääkäripalveluja. Matka-ajan eläinlääkärivastaanotolle on oltava kohtuullinen, ja on huomioitava, että on kyse alueesta, jolla on saaristoa. Tavoitteena on, että palveluja tuottaa vakinainen henkilöstö, joka pitää yllä osaamistaan. Vastaanottojen varustelu mahdollistaa lääkkeiden asianmukaisen varastoinnin, ja niissä on riittävästi odotus- ja hoitotilaa. Päivystäville eläinlääkäreille on tilat, joissa on yöpymisvarustus. Vastaanottojen päivittäinen siivous, jätehuolto ja vanhentuneiden lääkkeiden käsittely on järjestetty erikseen.

Kiireettömät terveydenhuolto- ja massatyökäynnit sekä terveille eläimille suoritettavat leikkaukset on loma-ajan ulkopuolella voitava varata kolmen viikon ja loma-aikana kuuden viikon sisällä yhteydenotosta.

9.5 Toimitilat

Eläinlääkärit ovat kuntien eläinlääkärivastaanotoilla Pirttikylässä, Maalahdessa, Sepänkylässä (toistaiseksi Sepänkylän vastaanotto sijaitsee Vöyrillä), Vöyrillä ja Tiukassa. Pirttikylän vastaanotolla on röntgenlaite. Vöyrin ja Pirttikylän vastaanotoilla on päivystävän eläinlääkäriin yöpymistilat. Talousarvioon on varattu määräraha perusvarustuksen ylläpitämiseen. Klinikkamaksut ohjataan

tulevaisuudessa vastaanottojen varustuksen parantamiseen. Luettelo ja hankintasuunnitelma vastaanottojen varustuksista varustus on kuvattu liitteessä 4.

Mustasaaren kunta vastaa IT-laitteista ja ohjelmistoista erillisen sopimuksen mukaisesti. Eläinlääkärit käyttävät ohjelmaa ProVet tai KliniQ. Jokaisella vastaanotolla on oma tietokantansa. Yöpymistilat päivystävälle eläinlääkärille on kahdella vastaanotolla.

9.6 Ostopalvelut

Länsirannikon ympäristöyksikkö käyttää eläinlääkäripäivystyksessä yksityisiä ammatinharjoittajia. Heidän ammattitaitonsa kontrolloidaan heidän omien asiakirjojensa perusteella ja eläinlääkärirekisterin julkisen tietopalvelun kautta, jota Ruokavirasto ylläpitää.

9.7 Perustason ylittävät palvelut ja erikoiseläinlääkäripalvelu

Kunta voi halutessaan järjestää peruseläinlääkäripalveluja laajemmin, mitä eläinlääkintälain mukainen vähimmäistaso edellyttää. Alueen elinkeinorakenne on syytä huomioida yhteistoiminta-alueen palveluja suunniteltaessa.

Länsirannikon ympäristöyksiköltä ei edellytetä erikoiseläinlääkäripalveluja. Yhteistoiminta-alueen toimintarakenne otetaan huomioon eläinlääkäreiden työnjaossa sekä jatko- ja täydennyskoulutuksessa.

9.7.1 Lähetteen käyttö

Kuntien pitäisi pyrkiä varmistamaan perustasoa vaativampien eläinlääkintäpalvelujen saatavuus vaativaa jatkohoitoa tarvitseville hevosille ja pieneläimille sopimalla mahdollisuudesta lähettää eläimet edelleen hevos- tai pieneläinsairaalaan tai yliopistolliseen eläinsairaalaan.

Länsirannikon ympäristöyksiköllä ei ole sopimusta muiden klinikoiden kanssa, lähettämisestä sovitaan aina tapauskohtaisesti ja vastaanottavan klinikan/eläinsairaalan aukioloajat, vapaat ajat ja erikoisosaaminen huomioiden. Samoista syystä ei olisi tarkoituksenmukaista sopia lähettämisestä yksittäisen toimijan kanssa. Päivystysaikana toki painottuu yhteistyö lähimmän päivystävän pieneläinsairaalan kanssa. Suomen tällä hetkellä ainoa päivystävä hevossairaala on Yliopistollinen Hevossairaala Helsingissä.

9.7.2 Laboratoriopalvelut

Yksityisten näytteiden ottaja voi itse päättää, missä laboratoriossa asioi. Viranomaisnäytteiden analysointi tapahtuu valtuutetuissa laboratorioissa, kuten Ruokaviraston omissa laboratorioissa. Näytteidenotossa ja niiden lähettämisessä noudatetaan lainsäädännön ohjeita tai Ruokaviraston tai tutkimuksen tekevän laboratorion ohjeita.

Tartuntavaaran sisältäviä näytteitä lähetettäessä noudatetaan Ruokaviraston ohjetta eläinlääkäreille. Ohjeeseen sisältyy toimintatapojen kuvaus erilaisten näytteiden pakkaamisesta ja lähettämisestä. Näytteen lähettänyt eläinlääkäri tutkii myös tulokset, kun ne saapuvat, ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sekä tiedottaa tuloksista.

10 Suunnitelmien arviointi ja niiden täytäntöönpano

Tämä suunnitelma käsitellään Länsirannikon valvontalautakunnassa ja liitetään VYHA:an, joka on tietojärjestelmä ympäristö- ja terveydensuojelun valvontayksiköiden tietojen käsittelyyn.

Länsirannikon ympäristöyksikkö arvioi suunnitelman toteutumista seuraavan vuoden alussa arviointiraportin pohjalta. Arviointi liitetään VYHA:an. Aluehallintoviraston tekemää arviointia kunnallisesta valvontasuunnitelmasta ja sen toteuttamisesta käytetään paikallisen valvonnan kehittämiseen ja sen toiminnan varmistamiseen sekä uusien suunnitelmien laatimiseen.

11 Laatujärjestelmä

Länsirannikon ympäristöyksiköllä on käytössä laatujärjestelmä. Se voidaan laajentaa koskemaan myös eläinten hyvinvointia sitten, kun kansalliset ohjeet annetaan tai jos yksikössä sisäisesti arvioidaan sille olevan tarvetta.

11.1 Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Eläinlääkintäpalvelujen saatavuutta ja laatua voidaan arvioida nykyisin vain saadun palautteen pohjalta. Mustasaaren kunta toimii Länsirannikon ympäristöyksikön toiminta-alueella eläinlääkintäpalvelujen ja -valvonnan järjestäjänä ja työnantajana. Mustasaaren kunnan vastuuvakuutus on vakuutusyhtiö Pohjolassa. Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö arvioi valitukset ja korvausvaatimukset, jotka on saanut ja tekee päätöksen mahdollisista jatkotoimista viranhaltijaa kuultuaan. Asia otetaan tarvittaessa käsiteltäväksi Länsirannikon valvontalautakuntaan.

Asiakasvalitukset kirjataan samoin kuin muukin palaute. Tarvittaessa tai jos vaatimukset ovat suuret, pyydetään lausunto Eläinlääketieteellisestä vahinkolautakunnasta sekä mahdollisilta muilta asianosaisilta ennen kuin päätös jatkotoimista tai korvauksista tehdään. Asian ratkaisemiseksi tarvittavaa tietoa voidaan saada myös muista lähteistä, esimerkiksi Ruokavirastosta, joka valvoo eläinlääkäreiden oikeutta harjoittaa ammattiaan.

11.2 Toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämisessä otetaan huomioon asiakaspalaute ja saapuneet valitukset sekä valvontasuunnitelman arviointiraportti ja mahdolliset tulokset aluehallintoviraston kartoituksista ja tarkastuksista. Ne otetaan huomioon myös uusia valvontasuunnitelmia laadittaessa. Saapunut palaute kirjataan ja sitä käytetään toiminnan kehittämistarpeita arvioitaessa.

12 Seuranta ja raportointi

Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valvontasuunnitelma hyväksytään kunnan valvontalautakunnassa. Yhteisen valvontasuunnitelman osana on luontevaa hyväksyä myös eläinlääkintähuollon suunnitelma, vaikka eläinlääkintähuoltolaki ei sitä erityisesti edellytä. Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö ei edellytä toiminnanharjoittajien kuulemista valvontasuunnitelmasta, mutta hallintolain 41 §:n mukaisesti tulee toiminnanharjoittajille varata vaikutusmahdollisuuksia. Asian vireilläolosta voidaan ilmoittaa sopivalla tavalla viranomaisen harkinnan mukaan. Tiedotus on syytä kohdistaa myös yksityisiin eläinlääkäripalvelujen tuottajiin.

Kunta päivittää eläinlääkintähuollon suunnitelmansa vuosittain. Kunnan suunnitelman päivittämiseen osallistuvat sekä valvontaeläinlääkäri että praktikkoeläinlääkärit. Päivitetty eläinlääkintähuollon suunnitelma ja resurssitarpeen kartoitukseksi tehty tilasto tallennetaan vuosittain VYHA:aan. Aluehallintovirasto arvioi kuntien suunnitelmat.

Elintarvikeketjun valvonnan tulokset raportoidaan VATI-järjestelmän kautta. Muiden käyntien kuin maitohygienia- tai ante-mortem-valvontakäyntien yhteydessä esiin tulleet epäkohdat raportoidaan AVI:in.

Eläinlääkäripalveluiden ja valvonnan toteutumisesta julkaistaan jatkossa vuosittain lyhyt kooste kunnan nettisivuilla. Koosteessa käydään läpi yleiskuva alueen tilanteesta vuositason.

12.1 Eläinlääkintäpalvelujen käytön tilastointi

Valtakunnallisen ohjelman mukaan kuntien on pidettävä tilastoa kunnan järjestämien eläinlääkintäpalvelujen käytöstä voidakseen arvioida resurssien riittävyyden. Tilastosta tulee vuositason ilmetä vähintään sairas- ja terveydenhoitokäynnit sekä käynnit vastaanotolla virka-aikana sekä sairaskäynnit ja vastaanotolla käynnit päivystysaikana. Tilasto on liitettävä kunnan arvioon valvontasuunnitelman toteuttamisesta ja se toimitetaan vuosittain aluehallintovirastoon. Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontakäyntien määrä raportoidaan samaan tapaan kuin praktikoiden tekemistä käynneistä.

Tällä hetkellä on vaikeaa saada tietoa, koska yksiköllä ei ole yhteistä tietojärjestelmää, vaan jokainen eläinlääkäri itse vie käyntitietonsa omaan tietokantaansa. Mahdollisuutta hankkia yhteinen tietokanta selvitetään. Siihen asti jokainen eläinlääkäri kerää itse tietonsa ja raportoi Länsirannikon ympäristöyksikköön. Sairaskäyntien määrä suhteessa menoihin toimii toiminnan vertauslukuna yksikön talousarvion seurannassa.

Liitteet:

Liite 1. Resurssitarpeen kartoitus

Liite 2. Länsirannikon ympäristöyksikön henkilökunta

Liite 3. Yksityiset eläinlääkäripalvelut Länsirannikon ympäristöyksikön alueella

Liite 4. Länsirannikon ympäristöyksikön alueella olevien vastaanottojen varustus

ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA

Tuotantoeläintilojen määrä	Kpl		Kpl
Nautatilat	168	Vesiviljelylaitokset	12
Sikatilat	108	Turkistarhat (vähenee, kunhan tiedot päivittyvät rekisteriin)	148
Lammas- ja vuohitilat	42	Tarhatun riistan tilat	5
Hevostilat	57	Mehiläistarhat	52
Siipikarjatilat	27	Muut tuotantoeläinyksiköt	0
Lemmikit (Arvo lemmikkien määrästä)	7 500		

ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
Naudat		Siipikarja	
Tilat, joilla on terveystuotosopimus	?	Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0
Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	127	Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuototilojen osuus (% kaikista naudatiloista)	Vähintään 74 %	Terveystuototilojen osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	0
Siat		Muut terveystuotosopimukset	
Tilat, joilla on terveystuotosopimus	107	Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0
Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	59	Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuototilojen osuus (% kaikista sikatioista)	55 %		
Terveystuoton resurssitarve (htv)	0,5 htv		
Muut kunnan eläinlääkäripalvelut (arvio palvelutarpeesta)	Kpl		Kpl
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveystuoto)	1 788	Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla	3 168
Sairaskäynnit virka-aikana	1 525	Sairaskäynnit virka-aikana	2 488
Sairaskäynnit päivystysaikana (vain yksikön omien eläinlääkäreiden tekemät käynnit)	263	Sairaskäynnit päivystysaikana (vain yksikön omien eläinlääkäreiden tekemät käynnit)	680
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	3,6 htv		

ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

Terveysvalvonta	Kpl		Kpl
Pakolliseen terveystuotoon kuuluvat tilat		Vapaaehtoiseen terveystuotoon kuuluvat tilat	
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	31	Maedi-visna/CAE	6

Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0	Scrapie	6
Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0	Tarhattujen hirvieläinten terveystarkastusohjelma	0
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0	Vesiviljelyeläinten terveystarkastuskohteet	7
Muu eläinten terveyden valvonta			
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,3 htv		

SIVUTUOTEVALVONTA

	Kpl		Kpl
Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat	0	Sivutuotealan laitokset	9
Ilmoitetut haaskat (rekisterissä 2, mutta nämä tarkastettu, etteivät ole toiminnassa/alueella)	0	Hautaamisilmoitukset	0
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)	0,05 htv		

ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Ilmoituksensvaraiset kohteet	Kpl		Kpl
Kennelit	1	Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	0
Hevostallit	27/106	Eläinkaupat	0
Riistanhoidolliset tarhat	4	Eläinhoitolat	4
Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (arvio)	80		
Muu eläinten hyvinvoinninvalvonta	10		
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)	0,5 htv		

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

Eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinlääkäripalvelut	3,6	Elintarvikevalvonta	0,2
Eläinten terveyden valvonta	0,6	Muut tehtävät	0
Sivutuotevalvonta	0,1	Eläinlääkärit yhteensä	5
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,5	Päivystykseen osallistuvien eläinlääkärien määrä (lkm)	9 lkm
Muut kuin eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinhoitaja/avustaja	0	Muut tehtävät	0,75
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0	Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	0,75

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

Mustasaari

Eläinlääkäri Anne Niemi
Sandasvägen 19
66600 Vöyri
0500 263 207

Kristiinankaupunki

Eläinlääkäri Julia Rausk
Mellangärdintie 7
64140 Tiukka
0400 362 462

Maalahti

Eläinlääkäri Sofia Skog
Nimismiehentie 1
66100 Maalahti
050 338 1144

Närpiö

Eläinlääkäri Liisa Schreibmaier
Matuschvägen 7
66270 Pirttikylä
0400 261 667

Kaskinen

Bladintie 35
64260 Kaskinen

Kaskisten vastaanotto on avoinna joka kuukauden kolmantena torstaina kello 15.

Vöyri

Eläinlääkäri Salla Kaattari
Rekipellontie 12
66600 Vöyri
050 303 2556

Valvontaeläinlääkäri

Eläinlääkäri Emma Woivalin
Keskustie 4
65610 Mustasaari
044 727 1371

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

Vörå

Namn	Adress	Tjänster
Niemi Anne, Digi Vet Oy	Sandasvägen 19, 66600 VÖRÅ	• Röntgen (digitalisk) • Ultraljud • Endoskopi • Officiella höft- och knäundersökningar till hundar • Allmän praktik
Rajala Satu	Långforsvägen 83, 66600 VÖRÅ	• Vaccineringar • ID-märkningar och valpundersökningar • Kastreringar och steriliseringar • Tandvård/Tandstensborttagning • Allergitester och biopsier • Inremedicin och laboratorietjänster • Mjukdelskirurgi och operationer • Akutvård • Officiella knäundersökningar • Röntgen-och ultraljuds undersökningar (röntgenundersökningar i Vörå) • Officiell höft - och armbågsröntgen • Eutanasi (avlivningar) och kremeringstjänster (samarbetspartner)

Malax

Namn	Adress	Tjänster
Djurklinik Eläinklinikka Johanna Ögård	Köpingsvägen 16, 66100 Malax	• Vaccinationer • Kastrering och sterilisering • Djurpass, identifieringsmärkningar • Hälsoundersökningar • Dräktighetsundersökning med ultraljud • Borttagande av tandsten • Inresjukdomar • Laboratorieundersökningar och provtagning • Mjukdelskirurgi • Röntgenundersökningar • Officiella höft-, armbåge- och knäundersökningar • Grund- och specialdieter till hundar och katter

§ 27 liite: Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Väst kustens miljöhets område

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Väst kustens miljöhets område Förteckning (fv)

KOMU/818/11.02.06.00/2022

Klöset Lovisa Ketola	Annasvägen 6, 66100 Malax	??
-------------------------	---------------------------	----

Korsnäs

Namn	Adress	Tjänster
Vytautas Zidonis	Strandvägen 5060, 66290 Harrström	• Kirurgi • Kastrering • Sterilisering • Avlägsnande av tumör • Tandextraktion • Avlägsnande av tandsten • Vaccinering • Blodprov • Röntgen diagnostik • Ultraljuds diagnostik • Hydroterapi • Eutanasi

Kristinestad

Namn	Adress	Tjänster
Marja Bergström	Ulfesvägen 14, 64300 Lapväärtti	Ambulerande veterinärverksamhet

Närpes

Namn	Adress	Tjänster
Marit Seimar Närpiön Eläinkliniikka - Närpes Djurklinik	Bågvägen 8, 64230 Närpes st	• Kirurgi • Kastrering • Sterilisering • Avlägsnande av tumör • Tandextraktion • Avlägsnande av tandsten • Vaccinering • Blodprov • Röntgen diagnostik • Ultraljuds diagnostik • Hydroterapi • Eutanasi

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

Vasa

Namn	Adress	Tjänster
Taneli Tirkkonen	Kyröntie 26, 65320 Vasa	• kirurgi • veterinärtjänster för husdjur, hästar och nyttodjur
Vasa stads smådjursklinik	Harstadinkatu 4, 65350 Vasa	• Vaccineringar och hälsogranskningar • ID-märkningar och EU-pass • Mjukvävnadskirurgi (kastreeringar, steriliseringar, avlägsning av tumörer m.m.) • Laboratorieundersökningar och provtagningar • Röntgen-och ultraljudsundersökningar • Endoskopi • Tandvård • Hudsjukdomar • Indre sjukdomar • Inseminering • Officiella PEVISA-undersökningar • Officiella ögonspeglings med jämna mellanrum • Försäljning av specialfoder • Samarbete med smådjurskrematorium
WasaVet Satu Rajala	Stenhagavägen 9, 65300 Vasa	• Vaccinering • ID-märkningar och valpundersökningar • Kastreeringar och steriliseringar • Tandvård/Tandstensborttagning • Allergitester och biopsier • Inremedicin och laboratorietjänster • Mjukdelskirurgi och operationer • Akutvård • Officiella knäundersökningar • Röntgen-och ultraljuds undersökningar (röntgenundersökningar i Vörå) • Officiell höft - och armbågsröntgen • Eutanasi (avlivningar) och kremeringstjänster (samarbetspartner)
Hannele Laukkanen	Ketunkatu 10 as. 204, 65350 Vasa	
Djurklinik Saari	Gerbyvägen 18-22, 65230 Vasa	• Grundhälsovård så som vaccinationer, hälsogranskningar och valpgranskningar • ID-märkning med mikrochip

§ 27 liite: Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område

Bilaga 3. Privata veterinärtjänster inom Västkustens miljöenhets område Förteckning (fv)

KOMU/818/11.02.06.00/2022

		• Officiella undersökningar (höft-, armbågs- och knäundersökningar) • Laboratorieundersökningar • Röntgenundersökningar • Inremedicin • Kirurgiska ingrepp så som sterilisering, kastrering, operation av tumörer och andra mjukdelsoperationer • Tandåtgärder så som rengöring, bortdragning av mjölk- och fastatänder • Tandröntgen • Eutanasi och kremeringsservice
Västkustens Djurklinik	Umeågatan 2, 65350 Vasa	• Avmaskning • Vaccination • Microship • Valpbesiktning • Sterilisering • Kastrering • Mjukledskirurgi • Ortopedi • Behandling av hudproblem • Röntgen- och ultraljudsundersökningar • Pevisa-undersökningar • Tandvård • Laboratorieundersökningar • Fertilitetsundersökningar • Begravning • Kremering • Obduktion

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Korsholms kommun
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi

Mustasaaren kunta
Keskustie 4
65610 Mustasaari
06 327 7111
www.mustasaari.fi

Inventarier på Väst kustens miljöenhets veterinärmottagningar

Sammanställning enligt veterinärförbundets lista över rekommendationer på utrustning som borde finnas på veterinärmottagningarna

Sammanställning av anskaffningsbehovet för veterinärmottagningarna.

o = Finns x = Finns inte

Utrustning	Vörå	Korsholm	Malax	Pörtom	Tjock	Anskaffas	Prio
Sopivan korkuinen tai korkeussäädettävä tutkimuspöytä	x	x	x	x	x	5	1
Taittuva ja korkeussäädettävä toimenpidepöytä (leikkauspöytä)	x	x	o	o	o	2	
Pakastin muun muassa kuolleiden eläinten säilytykseen	x	x	x	o	o	3	Var?
Liikuteltavia apupöytiä	o	x	o	x	o	2	
Vaaka pieneläimille	o	o	o	o	o	0	
Hammaskivenpoistolaite	o	o	x	x	o	2	3
Ultraäänilaite	o	x	x	x	o	3	3
Verensokerimittari	x	x	x	x	x	5	2
Imulaite	x	x	x	x	x	5	
Valkosolujen laskentakammiot	x	x	x	x	x	5	4
Happilaitteisto	o	o	o	o	o	0	
Elektrotomi	x	x	x	x	x	5	5
Röntgenlaite	x	x	x	o	x	?	Var?
Karvanleikkureita	o	o	o	x	o	1	
Haava- ja leikkausinstrumenttisarjoja	o	o	o	o	o	0	
Otoskooppi	o	o	o	x	o	1	
Koiran ja kissan suunavaajia eri kokoja	x	o	x	x	x	4	3
Pieneläinten hammashoitoinstrumenttejä	x	x	o	x	x	4	
Kuonokoppia, eri kokoja	x	x	o	x	o	3	
Kissan pakkohäkki	o	x	o	o	o	1	
Spekuloita, eri kokoja	x	x	x	x	x	5	5
Kynsileikkurit	x	x	o	o	x	3	
Välineistöä tarttuvien tautien varalta esimerkiksi kertakäyttöiset suojavaatteet ja -jalkineet, näytteenottovälineistöä	x	x	o	o	o	2	
Ultraäänilaite rektaalian turilla	o	x	x	x	o	3	3
Karvanleikkureita	x	o	o	o	x	2	
Haava- ja leikkausinstrumenttisarjoja	x	o	o	o	o	1	
Suurelaimen laparotomiavälineistö (Weingartin kehikko)	x	x	x	x	o	4	5
Suurelaimen synnytysinstrumentit embryotomi	x	x	x	x	o	4	2
Synnytysketjut	x	x	o	x	o	3	

§ 27 liite: Bilaga 4. Utrustning på veterinärmottagningarna på Väst kustens miljöenhets område

Silmäkoukut	x	x	o	x	o	3	
Sormipuukko	x	x	x	x	o	4	3
Kohtupihdit	x	x	o	x	x	4	
Kohturitilä	x	x	o	o	o	2	
Flessa- tai Bühnerin neula	x	x	o	o	x	3	
Sierainpihdit ja huulipuristin	x	x	x	x	o	4	4
Suunavaajat naudoille ja hevosille	x	x	o	x	o	3	
Hammasraspi	x	o	o	x	x	3	
Magneetinantolaite	x	x	o	o	o	2	
Papillotomi	x	x	x	x	x	5	5
Vedinkirurgiavälineistö	x	x	x	x	x	5	3
Nupoutuskolvi	x	x	x	x	o	4	4
Vaginoskooppi suureläimille	x	x	o	x	x	4	
Hevosen kaatovälineet ja astutusliinat	x	x	x	x	x	5	
Nenänieluletkuja, eri kokoja	x	x	o	x	o	3	
Sikajarru	x	x	x	x	x	?	vart?
Välineistöä tarttuvien tautien varalta esimerkiksi kertakäyttöiset suojavaatteet ja -jalkineet, näytteenottovälin	x	x	o	o	x	3	
Pulttipistooli	x	x	o	x	o	3	
Teurastuspuukkoja	x	x	x	x	x	5	2
Blodanalysator (valkosolu ja hematokriitti)		x	x		x		
Mikrochipläsare		o	o		o		
Autoklav		o	o		o		
Ultraljudstvätt		x	x		o		
GynStick		x	x		x		
Lämpöpatja (smådjur)		x	o		o		
Mikroskåp		x	o		o		
Värmeskåp		o	o		o		
Centrifug		x	o		o		